

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи
Навчальний рік 2020-2021

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

(назва освітнього компоненту)

Нормативний чи вибіркового освітній компотнент Вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна, заочна, дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 224 «Технології медичної діагностики та лікування»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація «Лабораторна діагностика»

Освітньо-професійна програма «Лабораторна діагностика»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 1

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
психіатрії, наркології, медичної
психології та соціальної роботи

Протокол від
« 28 » серпня 2020 року № 12

Завідувач кафедри

(підпис) Г.М. Кожина
(ініціали, прізвище)

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем
терапевтичного профілю

(назва)

Протокол від
« 01 » вересня 2020 року № 1

Голова

(підпис) П.Г. Кравчун
(ініціали, прізвище)

Розробники силабусу:

Кожина Г.М., завідувач кафедри психіатрії,наркології,медичної психології та соціальної роботи,

Терьошина І.Ф., доцент кафедри психіатрії,наркології,медичної психології та соціальної роботи , кандидат медичних наук,

Гайчук Л.М.,доцент кафедри психіатрії,наркології,медичної психології та соціальної роботи , кандидат медичних наук,

Стрельнікова І.М.,доцент кафедри психіатрії,наркології,медичної психології та соціальної роботи , кандидат медичних наук,

Зеленська К.О., доцент кафедри психіатрії,наркології,медичної психології та соціальної роботи , кандидат медичних наук.

Викладачі :_Коровіна Л.Д.,к.м.н.,доц.кафедри,Литвиненко В.В.,асистент кафедри

Викладачі мають спеціалізацію за фахом «Медична психологія»., «Психіатрія», «Наркологія».Кафедра є науково-методичним центром з питань психоосвіти.

Контактний тел. Коровіна Л.Д.+3 80(68)318 73 90 ,E-mail викладачал-korovina@ukr.net

Литвиненко В.В. +3 80(68)318 73 90 E-mail Litvmail@gmail.com

Очні консультації,заочні консультації ,заочні. Он-лайн консультації:на платформі Moodle або Zoom по середам кожного тижня о14 годині за київським часом

Локація: 61022, м. Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46.
Тел./факс (057) 738-10-68

Клінічні бази кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

E-mail: amkozhyzna888@gmail.com Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Опис дисципліни

Курс 1

Конкретний семестр/навчальний рік 1 або 2 семестри 2020-2021

Обсяг дисципліни: кредитів ЕКТС – 4 всього годин 120 ,з них лекції – 14 годин, практичні заняття – 26 години, СРС – 80 годин.

Загальна характеристика дисципліни. **Навчальна дисципліна «Медична психологія»:** закладає основи вивчення студентами психіатрії, наркології та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами; забезпечує формування умінь застосовувати знання з медичної психології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; закладає основи пізнання лікарем психології хворої людини, формування здорового способу життя та профілактики порушення психічних функцій в процесі життєдіяльності та при різних захворюваннях.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців. вивчення навчальної дисципліни є особистість хворої людини в широкому сенсі цього слова, медичний працівник, взаємовідношення хворого і медичних працівників на всіх етапах лікувально-діагностичного процесу, що є найважливішим в веденні професійної діяльності..

Пререквізити дисципліни Навчальна дисципліна «Медична психологія» базується на вивченні студентами основ загальної психології, соціології, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині, психології спілкування та інтегрується з цими дисциплінами, та закладає основи вивчення студентами психіатрії, наркології, внутрішніх хвороб, педіатрії та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

Постреквізити дисципліни «Загальна психологія».

1.МЕТА ВИВЧЕННЯ

1.1 Метою вивчення навчальної дисципліни «Медична психологія» є ознайомлення студентів з основними проблемами медичної психології на сучасному етапі розбудови суспільства; ознайомлення з загальними поняттями та закономірностями психічної діяльності соматично хворої людини, формування навичок безконфліктного забезпечення з пацієнтами та у медичному середовищі, формування на цій основі медико-психологічних вмінь у вигляді основ психотерапії, що є важливим елементом професійної підготовки та майбутньої діяльності лікаря.

1.2 Основні завдання дисципліни «Медична психологія»:оволодіти основними категоріями та поняттями медичної психології; ознайомити із закономірностями формування та основними властивостями психічних процесів особистості соматично хворої людини, висвітлити проблему спілкування у медичному середовищі, зокрема з пацієнтом та його родичами; сприяти вирішенню питань побудови та організації міжособистісної взаємодії в колективі; засвоїти ефективні методів впливу на особистість хворої людини за допомогою психогігієнічних, психопрофілактичних та психотерапевтичних заходів.

1.3. Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми під час професійної діяльності в сфері лабораторної медицини або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, з метою комплексної оцінки морфологічного та функціонального стану органів і систем пацієнтів; встановлення лабораторного діагнозу, проведення санітарно-гігієнічної експертизи.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК5. Здатність навчатись та навчати

ЗК6. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК8. Здатність працювати автономно та в команді

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання

ПРН 3. Володіти та застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань.

ПРН 5. Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями в організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності.

ПРН 10. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

-комунікаційні навички

-міжособистісні навички

-навички дослідження

-адаптивність

-емоційний інтелект

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Вибіркова	
Загальна кількість годин –120	Спеціальність: 224 «Технології медичної підготовки та лікування»	Рік підготовки (курс):	
		1-й	-
		Семестр	
		2-й	-
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента - 80	Освітній ступінь: другий магістерський ОПП «Лабораторна діагностика»	Лекції	
		14 год.	-
		Практичні, семінарські	
		26 год.	-
		Лабораторні	
		год.	-
		Самостійна робота	
		80 год.	-
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: диф. залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Теми лекцій

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1.	Предмет та завдання медичної психології. Роль медичної психології у формуванні сучасних уявлень про єдність соматичного і психічного. Визначення психічного здоров'я. Критерії ВООЗ.	2	лекція презентація відеороліки
2.	Психологія особистості. Сучасні теорії особистості, гендерні аспекти. Особливості особистості різних вікових груп. Особистість і хвороба.	2	лекція презентація відеороліки
3.	Внутрішня картина хвороби, типи хворих. Класифікація основних типів ставлення до хвороби.	2	лекція презентація відеороліки

4.	Психологія медичного працівника. Поняття про «професійна деформація», «лікарський обов'язок», «лікарська таємниця» та «лікарські помилки».	2	лекція презентація відеороліки
5.	Психологія лікувально-діагностичного процесу. Спілкування у рамках лікувального процесу. Конфлікти в медичному середовищі.	2	лекція презентація відеороліки
6.	Психологічні аспекти залежності. Психологічні особливості залежної особи в лікувальному процесі.	2	лекція презентація відеороліки
7.	Психологічні аспекти суїцидальності, танатології, евтаназії. Мотиви, цілі, різновиди суїцидальної поведінки. Психологічні аспекти умирання та смерті. Евтаназія «за» та «проти».	2	лекція презентація відеороліки
Разом		14	

2.2.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Предмет і задачі медичної психології. Методи вивчення психічного стану людини. Критерії психічного здоров'я	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік
2	Особистість і хвороба. Акцентуовані особистості, визначення та типологія	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік
3	Внутрішня картина хвороби. Типи відношення пацієнта до своєї хвороби	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік
4	Психологія медичного працівника.	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік

			завдань, усне опитування	
5	Спілкування у медичному середовищі, умови створення здорового психологічного клімату	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік
6	Психосоматичні хвороби: класифікація, теорії, профілактика. Психологічні особливості соматичних хворих.	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік
7	Психологічні аспекти залежності	2	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік
8	Психологічні аспекти суїцидальної поведінки. Танатологія. Евтаназія	4	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати Підсумковий контроль: залік
9	Психогігієна, психопрофілактика, основи психотерапії	4	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, лекція. срс, вирішення тестових завдань, усне опитування	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; реферати
10	Диференційований залік	4	онлайн консультування, робота з робочими зошитами, усне опитування	Підсумковий контроль: залік
Разом		26		

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
-------	------------	-----------------	-----------------	----------------

1.	Підготовка до практичних занять для оволодіння вміннями виявити та інтерпретувати психологічні особливості хворих з різними захворюваннями	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль, доповідь Підсумковий контроль: залік
2	Підготовка до практичних занять для оволодіння вміннями оцінювати внутрішню картину хвороби	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль, реферат Підсумковий контроль: залік
3	Аналізувати психологічні взаємовпливи між медичними працівниками та хворими	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль, презентації Підсумковий контроль: залік
4	Підготовка огляду наукової літератури з теми: «Вплив психопрофілактичних та психотерапевтичних заходів на лікувальний процес»	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль, індивідуальні завдання Підсумковий контроль: залік
5	Підготовка до диф.заліку	16	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль, проведення тестування Підсумковий контроль: залік
Разом		80		

3. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Методи навчання. Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів (СРС).

Тематичні плани лекцій, практичних занять та СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, які входять до дисципліни.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів в медичній психології. У лекційному курсі максимально використовують дидактичні засоби (мультимедійні презентації, слайди, учбові кінофільми.).

Практичні заняття передбачають:

- 1) обговорення з викладачем учбових елементів заняття;
- 2) дослідження студентами психологічного стану пацієнтів;
- 3) виконання тестових завдань;

Студентам рекомендується вести протоколи практичних занять, в яких вони описують психологічний стан пацієнтів, вирішення клінічних задач, вирішують тестові завдання.

СРС та індивідуальна робота студентів містить:

- підготовку до практичних заняття за запланованими темами;
- індивідуальну СРС (виступ на науково-практичній конференції клініки, написання статей, доповідь реферату на практичному занятті, тощо);

Викладачі кафедри забезпечують можливість здійснювати СРС, під час практичних занять проводять контроль та оцінку її виконання.

Результати навчання:

- 1. Застосовувати професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.
- 2. Знаходити рішення у професійній діяльності, мати достатню компетентність в методах самостійних досліджень, бути здатним інтерпретувати їх результати.
- 3. Володіти та застосовувати знання та уміння із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань.
- 4. Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями в організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності.
- 5. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- 6. Демонструвати поглиблення базових знань за допомогою самоосвіти, демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.
- 7. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.
- 8. Застосовувати правила біоетики та біобезпеки у своїй фаховій діяльності.
- 9. Координувати, модифікувати і комбінувати різні методи дослідження з метою виконання типових і нетипових професійних завдань.

Система оцінювання та вимоги. Поточна навчальна діяльність здійснюється та контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни, за неї виставляються оцінки з використанням 4-бальної (традиційної) системи: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». . Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік.

Залік з дисципліни – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з дисципліни і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному семінарському занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання індивідуального завдання. Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та семінарські заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював, набрав загальну кількість балів не менш як 120. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на семінарському занятті.

Під час оцінювання знань студента з теоретичних питань, що входять до даного підсумкового заняття студенту виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за поточну навчальну діяльність.

Перерахунок середньої оцінки поточної навчальної діяльності у багатобальну шкалу ЕСТС проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів ХНМУ».

Підсумковий контроль -залік

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання). Відпрацювання проводяться згідно положенню про відпрацювання ХНМУ
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

Правила оскарження оцінки. Студент може оскаржити свою позитивну оцінку протягом доби. Для цього він письмово звертається до завідуючого кафедрою. Завідувач кафедри призначає комісію у складі 3 осіб: голова комісії – завідувач кафедри, та два члени комісії з викладачів кафедри. Ця оцінка є остаточною та оскарженню не підлягає

Контрольні питання, завдання до самостійної роботи

Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання передбачає підготовку повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем:

1. Розвиток медичної психології в Україні і світі, основні сучасні тенденції.
2. Алгоритм вибору методів психологічного дослідження.
3. Тактика поведінки лікаря з пацієнтами, що мають акцентуовані риси особистості.
4. Особливості поведінки хворих з різними типами реагування на хворобу.
5. Принципи психотерапевтичної корекції відношення до хвороби.
6. Роль вольових якостей особистості у лікувальному процесі.
7. Психодинамічний підхід у медицині.
8. Вимоги до особистості медичних працівників, історичний аспект
9. Лікарські помилки: шляхи уникнення та попередження
10. «Синдром емоційного вигоряння» та шляхи його попередження.
11. Правила деонтології і субординації у медичному середовищі.
12. Особливості спілкування в медичному середовищі.
13. Психологічні особливості етапів діагностичного процесу.
14. Основні принципи спілкування лікаря з хворими та їх родичами.
15. Конфлікти в медичному середовищі, способи вирішення та попередження.
16. Психосоматичний підхід як принцип лікувальної діяльності (історичний аспект).
17. Теорії психосоматичних взаємовідношень.
18. Механізми психологічного захисту особистості, їх визначення та значимість.
19. Копінг-стратегії особистості, їх визначення та значимість.
20. Принципи профілактики психосоматичних розладів.
21. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.
22. Синдром Мюнхгаузена: діагностика та попередження.
23. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів.
24. Залежності харчової поведінки.
25. Профілактика суїцидів.
26. Психодинамічна характеристика онкологічної патології та психологічні особливості хворих на екстра церебральні пухлини.
27. «Телефони довіри».

28. Евтаназія: сучасні перспективи.
29. Психогігієна праці медичного працівника.
30. Роль лікаря загальної практики в профілактиці нозопсихологічних проявів.
31. Психологічна та соціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні.
32. Основні сучасні методи психотерапії, їх використання (на прикладі 1-2 методів).
33. Психологічна допомога у кризових періодах.
34. Психологічні особливості надання медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях.

Завдання для самостійної роботи

Передбачається вивчення додаткових питань для самостійного опрацювання, які не входять до плану аудиторних занять і забезпечують поглиблене вивчення студентами тем в процесі підготовки до практичних занять:

1. Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів.
2. Увага, види уваги, їх характеристика.
3. Властивості уваги.
4. Поняття про відчуття. Основні властивості відчуттів.
5. Чутливість аналізаторів, пороги чутливості.
6. Класифікація видів відчуттів. Больові відчуття.
7. Індивідуальні особливості відчуттів.
8. Поняття про сприймання. Відчуття та сприймання.
9. Характеристика основних властивостей сприймання.
10. Види сприймання.
11. Поняття про ілюзії та галюцинації.
12. Індивідуальні відмінності сприймання, їх діагностика.
13. Відчуття та сприймання в професійній діяльності лікаря.
14. Психологічні теорії пам'яті, мислення та емоцій.
15. Поняття про пам'ять. Характеристика основних процесів пам'яті.
16. Класифікація видів пам'яті та їх взаємозв'язок.
17. Смыслові і механічне запам'ятовування та їх місце і роль у засвоєнні знань.
18. Відтворення, його види і роль у процесах засвоєння та збереження знань.
19. Умови ефективного запам'ятовування, збереження і відтворення інформації.
20. Забування, його причини і способи боротьби з ним.
21. Асоціація, її види.
22. Індивідуальні відмінності пам'яті.
23. Пам'ять в професійній діяльності лікаря.
24. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності людини. Розуміння його специфіки у порівнянні з безпосереднім чуттєвим відображенням.
25. Розумові операції як основні механізми мислення, їх характеристика.
26. Класифікація видів мислення.
27. Логічні форми мислення.
28. Індивідуальні відмінності мислення. Прояв інтелектуальних здібностей у професійній діяльності лікаря.
29. Зв'язок мислення та мовлення.

30. Інтелект: основні підходи до розуміння.
31. Поняття про уяву та її своєрідність як пізнавального процесу.
32. Класифікація видів уяви, їх характеристика. Мрія як особливий вид уяви.
33. Прийоми створення образів уяви.
34. Уява і особистість. Уява в професійній діяльності лікаря.
35. Загальна характеристика емоційно-вольової сфери. Поняття про емоції та почуття.
36. Вираження емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій та почуттів.
37. Стрес. Стрес фізіологічний і психологічний.
38. Види емоцій. Види почуттів. Вищі почуття.
39. Основні параметри емоційного процесу.
40. Емоції і здоров'я людини. Роль емоційних станів у регуляції поведінки та діяльності людини.
41. Поняття про волю. Психологічні теорії волі.
42. Проста та складна вольова. Структура і механізми складної вольової дії.
43. Поняття про вольове зусилля та силу волі. Безвілля та його причини.
44. Основні вольові якості особистості, їх формування. Вольові якості лікаря та їх значення в професійній діяльності.
45. Поняття про темперамент, його роль у психічному розвитку людини та в діяльності лікаря..
46. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту.
47. Теорії темпераменту.
48. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика та діагностика.
49. Поняття про характер, його зв'язок із темпераментом. Фізіологічні основи характеру.
50. Структура характеру. Класифікація рис характеру.
51. Типове та індивідуальне в характері. Акцентуації характеру.
52. Формування характеру. Характер та індивідуальність людини. Характер і професійна діяльність лікаря.
53. Різновиди реакції особистості на хворобу.
54. Нозогенії
55. Принципи класифікацій психосоматичних розладів
56. Основні теорії психосоматичних розладів.
57. Масковані депресії: клініка, діагностика, наслідки.
58. Психологічні зміни при захворюваннях серцево-судинної системи.
59. Психологічні зміни при захворюваннях бронхів та легень.
60. Зміни при захворюваннях травного тракту.
61. Психологічні особливості хворих при інфекційних захворюваннях, туберкульозі, СНІДу.
62. Психологічні особливості хворих при ендокринних, нервових та психічних захворюваннях.
63. Психологічні зміни у хворих жінок в гінекологічному стаціонарі.
64. Психологічні особливості жінок у період вагітності та родів.
65. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.
66. Психологічні особливості хворих в хірургічному стаціонарі в до- і післяопераційному періоді, в ортопедії і травматології.
67. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології,

отолярингології.

68. Психологічні особливості хворих з онкологічною патологією.
69. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів.
70. Девіантна поведінка.
71. Аддиктивна поведінка.
72. Особливості суїцидальної поведінки у хворих на соматичну патологію та при хімічних аддикціях.
73. Психологічні аспекти умирання та смерті.
74. Поняття «психогігієна» та «психопрофілактика».
75. Психогігієна праці медичного працівника.
76. Принципи психопрофілактики праці, побуту, сім'ї і сексуальних відносин.
77. Роль лікаря загальної практики в профілактиці нозопсихологічних проявів.
78. Реабілітація соціальна та професійна, її основні розділи.
79. Психологічна та соціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні.
80. Показання та протипоказання для проведення окремих методів психотерапії.
81. Психологічне консультування.
82. Психологічна корекція.
83. Психологічна допомога у кризових періодах.

I. Питання та завдання для поточного контролю знань і вмінь студентів:

1. Визначення, предмет і задачі медичної психології.
2. Методи психологічного дослідження.
3. Принципи побудови цілеспрямованої психологічної бесіди.
4. Визначення психічного здоров'я та рівнів психологічної адаптації людини.
5. Критерії здоров'я ВООЗ.
6. Вплив особливостей віку та хронічних захворювань на особистість людини.
7. Визначення та типологія акцентуації особистості, тактика поведінки лікаря з пацієнтами, що мають акцентуовані риси особистості.
8. Визначення та класифікація основних типів відношення до хвороби, особливості поведінки хворих з такими типами реагування на хворобу.
9. Діагностика основних типів відношення до хвороби.
10. Вплив хвороби на пізнавальні процеси людини.
11. Вплив особливостей інтелекту хворого на лікувальний процес.
12. Вплив хвороби на емоційно-вольову сферу людини.
13. Вплив хвороби на емоційний стан, нозогенії.
14. Роль вольових якостей особистості у лікувальному процесі.
15. Зміни волі, потягів та поведінки під час хвороби.
16. Свідомість, самосвідомість. їх рівні.
17. Психодинамічний підхід у медицині.
18. Критерії непорушеної свідомості. Стани свідомості у хворого.
19. Вимоги до особистості медичних працівників.
20. Поняття «лікарський обов'язок» і «лікарська тасмниця».
21. Лікарські помилки: причини і види.
22. Психологічні типи лікарів.
23. Професійна деформація, «синдром емоційного вигоряння» та шляхи його

попередження.

24. Правила деонтології і субординації у медичному середовищі.
25. Види та особливості спілкування в медичному середовищі.
26. Психологічні особливості етапів діагностичного процесу.
27. Принципи спілкування лікаря з хворими та їх родичами.
28. Механізми виникнення конфліктів.
29. Класифікація конфліктів.
30. Структура конфлікту.
31. Техніки спілкування з конфліктними людьми.
32. Особливості вибору стратегії поведінки в конфліктній ситуації.
33. Основні правила спілкування лікаря та пацієнта
34. Спілкування лікаря та пацієнтів різних вікових груп.
35. Спілкування лікаря з родичами пацієнта.
36. Спілкування в робочому колективі.
37. Психосоматичний підхід як принцип лікувальної діяльності.
38. Емоційний стрес як фактор етіопатогенезу психосоматичних розладів.
39. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів.
40. Теорії психосоматичних взаємовідношень.
41. Механізми психологічною захисту особистості.
42. Поняття адаптації та дезадаптації, дістрес.
43. Класифікація психосоматичних розладів. Непатологічні психосоматичні реакції.
44. Принципи профілактики психосоматичних розладів.
45. Психологічні зміни при захворюваннях серцево-судинної системи.
46. Психологічні зміни при захворюваннях бронхів та легень.
47. Зміни при захворюваннях травного тракту.
48. Психологічні особливості хворих при інфекційних захворюваннях, туберкульозі, СНІДі.
49. Психологічні особливості хворих при ендокринних, нервових та психічних захворюваннях.
50. Психологічні зміни у хворих жінок в гінекологічному стаціонарі.
51. Психологічні особливості жінок у період вагітності та родів.
52. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.
53. Психологічні особливості хворих в хірургічному стаціонарі в до- і післяопераційному періоді, в ортопедії і травматології.
54. Психологічні особливості хворих в стоматології, офтальмології, отолярингології.
55. Психологічні особливості хворих з онкологічною патологією.
56. Вплив на психіку людини вроджених та набутих фізичних дефектів.
57. Психологічні аспекти залежності від психоактивних речовин, надцінні захоплення (гемблінг, інтернет - залежність), залежності харчової поведінки.
58. Різновиди суїцидальної поведінки, особливості суїцидальної поведінки у соматично хворих, та при залежностях.
59. Психологічні аспекти умирання та смерті.
60. Поняття «психогігієна» та «психопрофілактика».
61. Психогігієна праці медичного працівника.
62. Принципи психопрофілактики праці, побуту, сім'ї і сексуальних відносин.
63. Роль лікаря загальної практики в профілактиці нозопсихологічних проявів.

64. Реабілітація соціальна та професійна, її основні розділи.
65. Психологічна та соціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні.
66. Основні сучасні методи психотерапії, принципи психотерапії.
67. Показання та протипоказання для проведення окремих методів психотерапії.
68. Психологічна допомога у кризових періодах.
69. Психологічні особливості надання медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях.

Перелік практичних навичок

Самостійно вести спрямовану психологічну бесіду з хворими, складати психологічний анамнез хвороби та життя, оцінювати психологічний стан хворого з формулюванням висновку експериментально-психологічного обстеження.

Вміти виявляти акцентуації характеру, а також проводити диференційовану психокорекцію виявлених особливостей особистості.

Визначити тип внутрішньої картини хвороби і типи реагування пацієнта на захворювання.

Формувати адекватне відношення до захворювання у пацієнта і підтримувати його на всьому протязі лікувально-діагностичного процесу.

Диференціювати психологічні особливості хворих при різних соматичних захворюваннях, визначати необхідність психологічної корекції з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта.

Дати психогігієнічні поради пацієнту соматичного профілю.

Виробити тактику спілкування з хворими та їх родичами з урахуванням принципів лікарської етики і деонтології.

Оцінити і провести корекцію взаємовідносин хворого з медичним персоналом.

Зробити аналіз професійно важливих якостей лікаря.

Вміти впроваджувати заходи первинної психопрофілактики синдрому емоційного вигорання в медичному середовищі.

Знати основні діагностичні алгоритми станів залежності (хімічна, Інтернет, гемблінг) й співзалежності та вміти їх застосовувати у практичній діяльності для профілактики та корекції.

Знати основні шляхи психопрофілактики суїцидальної поведінки та вміти своєчасно виявляти суїцидальні тенденції.

4. ПОЛІТИКА ТА ЦІННОСТІ ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни. Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати лекції, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими в медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі, захистну маску, зошит, ручку. До початку занять на клінічній базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку з допуском для роботи в лікувальному закладі.

Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни:

-активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Студенти можуть отримати додаткові преференції за індивідуальні завдання, а саме доповідь на клінічних конференціях бази кафедри, доповідь реферату на практичному занятті, доповідь історії хвороби хворого на практичному занятті, написання тез, статей, участь у республіканських олімпіадах

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженій наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються. Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Медична психологія: державний національний підручник / І.Д.Спіріна, І.С.Вітенко, О.К. Напреєнко та ін. – Дніпропетровськ: ЧП «Ліра» ЛТД, 2012. – 444 с.
2. Medical psychology. State National Textbook / I.D.Spirina, I.S.Vitenko, O.K. Napreenko et al. – Dnipropetrovsk: 2015. – 376 с.
3. Загальна та медична психологія (практикум) /Під заг. ред. проф. І.Д.Спіріної, проф. І.С.Вітенка. - Дніпропетровськ, АРТ ПРЕС, 2002. 176 с.
4. Медична психологія/ За редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2008 – 520 с.
5. Булах І.С., Кузьменко В.У., Помиткін Е.О. Консультативна психологія: підручник / І. С. Булах, І. М. Бушай, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін, Ю. А. Алексеева; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Ін-т соціології, психології та соц. комунікацій. - Вінниця: Нілан, 2014. - 484 с.
6. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування. - К.: Четверта хвиля, 2004. - 256 с.
7. Вітенко І.С. Сімейна медицина. Психологічні аспекти діагностики, профілактики і лікування хворих / І.С. Вітенко, О.О. Чабан, О.О. Бусло - Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. - 187с.
8. Діагностика, терапія та профілактика медико-психологічних наслідків бойових дій в сучасних умовах (методичні рекомендації) / [П. В. Волошин, Н. О. Марута, Л. Ф. Шестопалова та ін.] – Харків, 2014. –79 с.
9. Медична психологія. Навчальний посібник, рекомендований МОНУ для студентів ВНЗ / Пшук Н.Г., Маркова М.В., Кондратюк А.І., Стукан Л.В. - Вінниця, 2010. - 136с.
10. Медична психологія: Підручник / І.С.Вітенко. - К.: Здоров'я, 2007.
11. Медична психологія : підручник / С. Д. Максименко, Я. В. Цехмістер, І. А. Коваль, К. С. Максименко ; за загальною ред. С. Д. Максименка. – 2-е вид. – К. : Слово, 2014. – 516 с.

12. Москленко В.В. Соціальна психологія. - К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 688 с.
13. Особливості діагностики, терапії та медико-психологічної реабілітації вимушених переселенців з зони бойових дій, хворих на посттравматичний стресовий розлад. Методичні рекомендації / Спіріна І.Д. Леонов С.Ф. Рокутов С.В. та ін. – К., 2015. - 28 с.
14. Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. — 334 с.